

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
วิญญาน, ๒๕๓๒.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กรมศิลปากร. ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต. พระนคร : การรถไฟ, ๒๕๑๑.

กฤษณะ เจริญพานิช. “การยอมรับนวัตกรรมเตาเผาศพแบบห้องเผาไหม้คู่ของพนักงาน

ฉาปนกิจประจำสุสานในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม.

เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. กระบวนทัศน์วัฒนธรรมไทย ต้นตอ เศรษฐกิจถดถอย.

กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์, ๒๕๔๑.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. วัฒนธรรมพัฒนาการทาง

ประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดมหาสารคาม. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๒.

งามพิศ ศัตย์สงวน. ประสพการณ์วิจัยทางมานุษยวิทยาข้ามวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร :

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

จรัส พัทธมราชศักดิ์. อีสาน ๑ ศาสนาและวรรณกรรมนิยมในท้องถิ่น. ภาควิชาประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์

โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๔.

_____. ไทยคดีศึกษา ศาสนาและลัทธินิยมในท้องถิ่น. มหาสารคาม:ปริดาการพิมพ์, ๒๕๓๒.

จารุวรรณ ธรรมวัตร. คติชาวบ้านอีสาน. เอกสารทางวิชาการศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษร
พัฒนา, (ม.ป.ป.)

_____. คติชาวบ้าน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, ๒๕๓๐.
ฉลาดชาย รมิตานนท์. ผีเจ้านาย. กรุงเทพมหานคร : พายัพ ออฟเซท พรินท์, ๒๕๒๗.

_____. ความเชื่อทางศาสนา พิธีกรรมความเชื่อทางวิทยาศาสตร์และภูมิปัญญาชาวบ้าน
ในความเชื่อและพิธีกรรม. เชียงใหม่ : วิทยาลัยครูเชียงใหม่, ๒๕๓๗.

คณัฏ ไชยโยธา. ลัทธิ ศาสนา และระบบความเชื่อ กับประเพณีนิยมในท้องถิ่น.

กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๘.

ทองสร ไชยมูล. โรงเรียนเรียนบ้านหันเชียงเหียนตำบ่านเชียงเหียนมหาสารคาม สมศ.

มหาสารคาม : บ้านเชียงเหียน, ๒๕๔๕. (เอกสารอัดสำเนา)

ธนา นิลชัยโกวิท และคณะ. ทบทวนกระบวนการทัศน์เรื่องความตายและมิติแห่งสภาวะ.

กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.), ๒๕๔๖.

ธรรมปิฎก(ป.อ. ปยุตฺโต), พระ. ธรรมบุญชีวิต. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๑.

_____. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

_____. พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยายความ. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย, ๒๕๓๒.

_____. เมืองไทยจะวิกฤต ถ้าคนไทยมีศรัทธาวิปริต. พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพมหานคร:
บริษัทสหธรรมิก จำกัด, ๒๕๓๘.

_____. พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๔๑.

ธวัช ปุณโณทก. วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๕.

_____. วรรณกรรมภาคอีสาน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗.

นิตยา บุญสิงห์. วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : เรื่องแสงการพิมพ์, ๒๕๔๖.

นิยพรรณ วรรณศิริ. มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๐.

บุญมี แทนแก้ว. **ประเพณีและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๓.

บุญเลิศ สดสุขชาติ. **อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ดร.คำหมา แสงงาม**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๓.

บุญสม ยอดมาลี. **ทฤษฎีวัฒนธรรมและสังคม**. มหาสารคาม : เอกสารประกอบการสอนวิชา ทฤษฎีวัฒนธรรมและสังคม, ๒๕๔๔.

ปราณี วงษ์เทศ. **พิธีกรรมเกี่ยวกับการตายในประเทศไทย**. เอกสารประกอบการจัดนิทรรศการ , ๒๕๓๔.

_____. **สังคมและวัฒนธรรมในอุษาคเนย์**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศิลปวัฒนธรรม จำกัด, ๒๕๔๓.

แปลก สนธิรักษ์. **พิธีกรรมและลัทธิประเพณี**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๐๔.

พหล แก้วเขียว. **ฌาปนกิจ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๕.

พรรณวดี วศินวรรณะ, อรศรี งามวิทยาพงศ์, “ตายดี”, สระบุรี: กลุ่มศึกษารธรรม, ๒๕๔๘.

ภรภัทร ทิพลิงห์ และคณะ. “การพัฒนาและแนวทางดำเนินงานสปาชุมชน บ้านเชียงเหียน ตำบลเขวาสี อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม”. **งานวิจัย**, มหาสารคาม : คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรมมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘.

ภิญโญ จิตต์ธรรม. **ความเชื่อ**. สงขลา : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, ๒๕๒๒.

มนตรี พลธานี. **โครงการศึกษาข้อมูลท้องถิ่น บ้านเชียงเหียน ตำบลเขวาสี อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม**. มหาสารคาม : บ้านเชียงเหียน, ๒๕๔๕. (เอกสารอัดสำเนา)
วัฒนชัย พุทธิสสะ. **ความเชื่อเกี่ยวกับผีปอบของชาวบ้านเชียงเหียน ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผีปอบ ตำบลเขวาสี อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม**.งานวิจัย, มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๓๖.

สวิง บุญเจิม. **มรดกอีสาน คลองสิบสี่**. กรุงเทพมหานคร : อีสานการพิมพ์ออฟเซต, ๒๕๓๖.

สมพร คนชม. **เครื่องมือในการทำนาของชาวบ้านเชียงเหียน ตำบลเขวาสี อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๐.

สมภาร พรหมทา. **มนุษย์กับการแสวงหาความรู้ : ข้อเสนอจากพุทธปรัชญาว่าด้วยธรรมชาติ**

และบทบาทของความรู้. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

สมศักดิ์ รัตนกุล และคณะ. มรดกวัฒนธรรมบ้านเชียง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๔.

สุกัญญา เบาเนิด. รายงานเบื้องต้นการสำรวจแหล่งโบราณคดีในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ เล่ม ๑.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๘ อุบลราชธานี สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ, ๒๕๔๔.

_____. โบราณคดีในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร และ กระทรวงวัฒนธรรม, ๒๕๕๓.

_____. พิธีกรรมการฝังศพของวัฒนธรรมทุ่งกุลาร้องไห้.สำนักงานศิลปากรที่ ๑๑ อุบลราชธานี:วารสารเมืองโบราณ ปีที่ : ๒๕ ฉบับที่ : ๒ เลขหน้า : ๓๗-๔๕ ปี พ.ศ. : ๒๕๔๖

_____. วัฒนธรรมทุ่งกุลาร้องไห้. โบราณคดีศิลปวัฒนธรรม ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๔ (ก.พ. ๒๕๔๖).

เสฐียร โกเศศ.ประเพณีเนื่องในการเกิดประเพณีเนื่องในการตาย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๐๕.

_____. ประเพณีเบ็ดเตล็ด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๐๘.

แสง จันทรงาม. ความเชื่อพิสดารของคน. พิมพ์ครั้งที่ ๓, เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ดาว, ๒๕๓๗.

ไสว เสนาราช.”พัฒนาการด้านภูมิปัญญาและความเชื่อในพิธีกรรมเกี่ยวกับการตายของคนจังหวัดร้อยเอ็ด”. งานวิจัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

หลวงวิจิตรวาทการ, ศาสนาสากล เล่ม ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลูก ส. ธรรมภักดี, ๒๕๒๓.

(๒) งานวิทยานิพนธ์ :

พระมหาอุทธร ปญญาสิริ(สัจจรัตนพงศ์). “การศึกษาวิเคราะห์ศรัทธาในพระพุทธศาสนา”.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระมหาวิระศิลป์ ฉันทโก(แสนคุณ). “การศึกษาเชิงวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของพิธี
 ฌาปนกิจศพในพระพุทธศาสนา : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านวังชัย”. วิทยานิพนธ์
 พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

พระมหาอรุณ อรุณธมฺโม(สุกะโกศล). “อิทธิพลของอรรถกถาธรรมบทต่อพิธีกรรมและ
 ประเพณีของชาวอีสาน”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

เวียงคำ ชวนอุดม. “การศึกษาแบบแผนการฝังศพในภาชนะดินเผาในกลุ่มแม่น้ำมูล-ชี”.
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร,
 ๒๕๔๕.

(๓) บทความ/หนังสือพิมพ์ :

ศีกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. “ข้างสังเวียน”. สยามรัฐรายวัน, (๑๒ ก.พ. ๒๕๒๑).

ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ. “แนวคิดในการศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทย”. ใน เอกสารการ
 สอนชุดวิชาสังคมและวัฒนธรรมไทย หน่วยที่ ๑-๓. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๓.

ธวัช ปุณโณทก. “ความเชื่อพื้นบ้านอันสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในสังคมอีสาน”, ใน วัฒนธรรม
 พื้นบ้านความเชื่อ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 ๒๕๒๖.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. “ความหลากหลายของวัฒนธรรมไทย ความท้าทายใหม่” ใน **สู่ความเข้าใจ
 ในวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๓๒.

สุกัญญา เบาเนิด. “ความตาย ความเชื่อ พิธีกรรมในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย
 วัฒนธรรมทุ่งกุลาร้องไห้จากหลักฐานทางโบราณคดี” ใน ทุ่งกุลาร้องไห้ “อาณาจักร
 เกลือ” ๒๕๐๐ ปี : จากยุคแรกเริ่มห้ำหั่นถึงยุคมั่งคั่งข้าวหอม. กรุงเทพมหานคร
 : มติชน, ๒๕๔๖.

(๔) บทสัมภาษณ์ :

สัมภาษณ์ นายบุรี จิตยะวงศ์, ปราชญ์ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียนใต้, ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายโต รัตนพลแสน, ปราชญ์ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียนใต้, ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายสิน โคตรมุงคุณ, ปราชญ์ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียน, ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ ร.ต.ต.สมบุรณ์ พลเสน, ปรากฏชาวบ้าน บ้านเชียงเหียน, ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายบุคคี โคตรมุงคุณ, ปรากฏชาวบ้าน บ้านเชียงเหียน, ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายบุญเรือง รักษาภักดี, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียน, ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายบุญมี อัดนา, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียน, ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางไสว อัดนา, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียน, ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายราวี มหาโคตร, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเขวา บ้านเชียงเหียนใต้,

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายคำพอง ขัตติยะวงศ์, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๘ บ้านเชียงเหียนใต้,

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายต่วน มหาโคตร, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางจวง มหาโคตร, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายธีระพล มหาโคตร, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายสายสมร รัตนพลแสน, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๘ บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๓ กรกฎาคม

๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายบุญ รัตนพลแสน, ปรากฏชาวบ้าน บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางไพศรี รัตนพลแสน, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางสาวพรรณี รัตนพลแสน, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียน, ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางจุรี เรื่องสมบัติ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ บ้านเชียงเหียน, ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายสมัย ศิริวรรณ, ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียน, ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ รัตนพลแสน, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒๑ บ้านเชียงเหียนน้อย, ๒๐ กรกฎาคม

๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางศรีบุญญา รัตนพลแสน, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียน, ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางสุนีย์ มหาโคตร, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียน, ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางแดง รัตนพลแสน, ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียน, ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางนาง รักษาภักดี, สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเขวา บ้านเชียงเหียนน้อย,

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางบุญโฮม อะเวลา, เป็นชาวบ้าน บ้านเชียงเหียนน้อย, ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕.

สัมภาษณ์ นางบังอร พลเสน, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนใต้, ๕ กันยายน ๒๕๕๕.

- สัมภาษณ์ นายประยงค์ พลเสน, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนใต้, ๕ กันยายน ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นายภาณุพงษ์ พลเสน, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนใต้, ๕ กันยายน ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นางสาว รัตนพลเสน, ปราชญ์ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียนน้อย, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นางบุษบา มลิเวช, ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียนน้อย, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นายสมศรี รัตนพลเสน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๘ บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นายชาติ โคตรมุงคุณ, ปราชญ์ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นายถวิล พลเสน, ปราชญ์ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นางสมจิต รัตนพลเสน, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นายทองพูล รัตนพลเสน, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนใต้, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นางหนูนา รัตนพลเสน, ญาติผู้ตาย บ้านเชียงเหียนน้อย, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นายประสงค์ รัตนพลเสน, เป็น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒๑ บ้านเชียงเหียนน้อย, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นางสาวประดับแพร อุทาหงษ์, ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียนน้อย, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นางทองสร ไชยมูล, ข้าราชการบำนาญ บ้านเชียงเหียนใต้, ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๕.
- สัมภาษณ์ นายสามารถ มหาโคตร, ชาวบ้าน บ้านเชียงเหียน, ๘ มกราคม ๒๕๕๖.